

Biografie Bert Hulleman

Remco van Dam

Hij was tafeltennisser en motorcrosser, medewerker bij de Nederlandse Motorsportbond (KNMV) en grondlegger van het blad Wieler Revue. Tegenwoordig organiseert hij sportruilbeurzen, geeft sportboeken uit en verkoopt ze via internet, bezoekt wielervedstrijden in binnen- en buitenland en beschikt over een sportboekencollectie die zo'n 6.000 titels omvat. Je kunt wel stellen dat sport de rode draad in het leven van Bert Hulleman is.

Dat begint al in zijn geboortjaar 1947, dat hij gemeen heeft met twee Nederlandse grootheden in de sport: Johan Cruijff en Mart Smeets. Anders dan Cruijff (voetbal) en Smeets (basketbal) start Hulleman zijn sportcarrière met een klein balletje. Als tafeltennisser speelt in de 1e klasse, net onder de landelijke afdeling. Na de pingpongtafel volgt het ruigere werk, op de motor in het lange afstandcrossen (enduro) en de trial. Het racen bevalt zo goed dat hij in 1969 besluit er boeken over te schrijven: Beroemde Motorcoureurs en jaarboeken Grand Prix Cross. Het is zijn eerste publicaties en tevens de eerste stap op weg naar een loopbaan als sportjournalist.

Als perschef bij de KNMV houdt hij zich tussen 1974 en 1978 vooral bezig met de promotie van de motorsport, maar tussendoor ziet Hulleman kans om in 1977 het blad Wieler Revue te lanceren. De start is moeizaam, maar mede dankzij het unieke beeldmateriaal groeit het aantal abonnees gestaag. Verantwoordelijk voor de meeste foto's is Cor Vos, die achterop de motor bij Hulleman, onder andere de Tour de France en Parijs-Roubaix van dichtbij kan vastleggen.

Eind jaren tachtig begint Hulleman met verzamelen, zijn eerste aanwinst is 'Le Fou Pedalant' van Martin van Daal, een boek over het leven van Gerrit Schulte. Via ruilbeurzen in binnen- en buitenland en het opkopen van collecties van andere verzamelaars bouwt Hulleman zijn verzameling gestaag uit tot het huidige aantal van 6.000 boeken. De nadruk ligt op in Nederland verschenen boeken over wielrennen, maar ook boeken over de Olympische Spelen, voetbal en motorsport vormen een substantieel deel van zijn verzameling. Pronkstuk van zijn verzameling is het in 1917 verschenen: 'Een halve eeuw wielersport', geschreven door George Hogenkamp.

De ruilbeurs in Valkenswaard inspireert hem in

1996 tot het starten van een ruilbeurs in Bodegraven (inmiddels verhuisd naar Houten). Tot zijn verbazing is er in Bodegraven nauwelijks interesse in wielersport(boeken), zodat de beurs zich alleen richt op voetbalboeken en -attributen. Nadat Wim Amels, organisator van de beurs in Valkenswaard, is overleden en zijn weduwe er na enkele jaren de brui aan geeft, neemt Hulleman in 2009 ook de organisatie van Valkenswaard op zich.

Sinds 2004 mag Hulleman zich ook uitgever noemen. Een van de titels die door zijn Nederlandse Sportliteratuur Uitgeverij wordt uitgegeven is 'Tour de France Monumenten' van Teus Korporaal en recent Gouden Wielervedstrijden over Coppi, Bartali en Magni.

De agenda voor de komende beurzen:

Valkenswaard. (Voorjaarsbeurs Wielrennen)

Zaterdag 14 mei 2011.

Zaal Maenen, Leenderweg 58, 5555 CE, Valkenswaard.

Aanvang 09.15 uur tot 13.00 uur.

Houten. Voetbal, Wielrennen en andere sporten).

Zaterdag 28 Mei 2011.

College de Heemlanden, De Slinger 48, 3995 DE,

Houten.

Aanvang 09.30 uur tot 13.00 uur.

Valkenswaard. (Nazomerbeurs

Wielrennen/Voetballen) Zaterdag 3 september 2011.

Aanvang 09.15 uur tot 13.00 uur.

Valkenswaard. (Najaarsbeurs Wielrennen)

Zaterdag 19 november 2011.

Valkenswaard. (Najaarsbeurs Voetballen)

Zaterdag 26 november 2011.

“Er is geen sporthistorisch besef in Nederland”

Bert Hulleman is hard in zijn oordeel: “Er is weinig tot geen sporthistorisch besef in Nederland. Mensen zijn hier veel te nuchter. Kijk naar de sportbeleving in België of Italië, zeker op het gebied van de motor- en wielersport, daar kunnen wij niet aan tippen. Loop maar eens een boekhandel binnen in Nederland of België. Bij onze zuiderburen hebben alle boekenwinkels een uitgebreide collectie wielerverboeken, in Nederland moet je moeite doen een wielerverboek in de winkel te krijgen. Kijk naar dat prachtige wielermuseum in Oudenaarde en zie dan hoe lang het duurt voordat er in Nederland een wielermuseum van de grond komt. Mocht de mogelijkheid zich ooit voordoen, dan verhuis ik naar België.” Duidelijke taal. Aan de hand van vijf trefwoorden illustreert hij zijn verhaal.

Overheid en sportbonden

“De overheid heeft weinig met sport. Wie komt er nu op het idee om gymnastieklessen op scholen af te schaffen? Hele generaties kinderen missen zo de elementaire sportbeginselen. Dat kun je, zoals nu gebeurt, oplossen door naschoolse en buitenschoolse opvang te koppelen aan sportverenigingen, maar dat had al veel eerder bedacht kunnen worden.

Sport krijgt ook niet de ruimte die het nodig heeft. Momenteel wordt er veel geklaagd dat motorcrossers door natuurgebieden rijden. Ze kunnen niet anders! Zo had je vroeger in het westelijk havengebied van Amsterdam een motorclub met een prachtige crossbaan. Toen de gemeente Amsterdam daar industrie kon vestigen werden de motorcrossers verdreven zonder dat ze een alternatief kregen aangeboden. In heel Nederland zijn veel te weinig circuits dus het is logisch dat motorcrossers de natuur opzoeken.

Weer een ander voorbeeld is de Nationale Sportbibliotheek van het NOC*NSF in Den Haag: een prachtige collectie, maar ineens was er geen geld meer voor en werd het instituut opgeheven. Gelukkig is de collectie niet verloren gegaan, maar het gemak waarmee de bibliotheek werd opgeheven stoort me enorm.”

Sportmusea

“Nederland en sportmusea, het is geen gelukkige combinatie. Men is nu bezig met de Olympic Experience in Amsterdam, uiteraard bedoeld om mensen warm te maken voor de Olympische Spelen 2028. Helaas zijn dit soort initiatieven in Nederland nooit een lang leven beschoren. Ik hoop dat het Voetbalmuseum in Middelburg blijft bestaan, maar ik ben benieuwd hoe het verder gaat wanneer de subsidie van de gemeente Middelburg en de provincie Zeeland wordt stopgezet.

Het Olympisch museum in Lelystad is daar mede aan ten onder gegaan: op zo'n afgelegen plek en dan zonder subsidie, dan red je het niet. Typerend voor Nederland was ook weer de gang van zaken bij de opheffing van het museum: atleten die hun kostbare items hadden uitgeleend hoorden van familie en kennissen dat ze via internet hun eigen stukken terug konden kopen! Dat is gelukkig in tweede instantie rechtgezet, maar het typeert wel hoe er met historische stukken wordt omgegaan.

In Twente wordt nu al een aantal jaren gewerkt aan een wielermuseum (Het Huis van de Wielersport – red.). Ondanks de steun van bijvoorbeeld Hennie Kuiper, is men nog niet verder gekomen dan een projectplan. Zonde”.

Sportboeken

“Ik zie de toekomst van het sportboek zwaar in. Het is heel moeilijk om mooie sportboeken uit te geven. Ik hou van stijlvolle, historische boeken met veel mooie foto's, maar de auteursrechten op foto's zijn zo hoog en de markt voor sportboeken is zo klein, dat het eigenlijk niet meer lonend is om dergelijke boeken uit te geven. Alleen wanneer je een bestseller in je portfolio hebt, kun je de uitgave van zo'n duur boek met veel foto's nog veroorloven.

Verder is de markt voor goede sportboeken in Nederland klein. Er zijn steeds minder boekhandels die een ruim assortiment sportboeken aanbieden, bijna alles gaat tegenwoordig via internet. Op internet kun je echter nooit een goede indruk van een boek krijgen, je moet het kunnen zien, voelen en ruiken. Alsof dat nog niet genoeg is, wordt de markt ook nog eens overspoeld door grote aantallen goedkope, snel in elkaar gedraaide, prutsboeken, die na een WK, de Olympische Spelen of de Tour de France verschijnen. Een oplage van 2000 tot 2500 verkochte exemplaren is dus al heel wat. De liefde voor de sport, het wielrennen in bijzonder is dan ook mijn belangrijkste motivatie voor het uitgeven van sportboeken.”

Sportcanon

“Een goed initiatief van Bart Jungmann en Marije Randewijk van de Volkskrant, maar eigenlijk is zoiets bij de presentatie ervan al achterhaald. Niet alleen omdat er missers instaan (zo wordt in de sportcanon gesproken over vier georganiseerde wiel-WK's in Nederland, maar het zijn er toch echt vijf), maar ook omdat je nooit volledig kunt zijn. Hoe bepaal je welke sporten en sporters een plek verdienen in de canon? Waarom wel de touroverwinning van Joop Zoetemelk en niet die van Jan Janssen, die een veel grotere impact had?

Ik had het, denk ik, anders aangepakt. Ik zou eerst zoeken naar een sponsor, een uitgever. Wanneer ik die zekerheid zou hebben, zou ik kijken naar de criteria voor het opnemen van sporten: hoeveel leden beoefenen de sport, welke prestaties hebben ze behaald en wat zijn de ('live' en op tv) aantallen kijkers. Het aantal sporten zou sowieso beperkt zijn, omdat (te) breed georiënteerde boeken minder goed verkopen. Daarna zou ik per sport een drietal mensen uit die betreffende sport benaderen om te helpen bij de invulling van de canon. Het zou een encyclopedische uitgave worden, die je elk jaar zou kunnen bijwerken.”

Sportbeurzen

“Mensen gaan pas vanaf hun veertigste verzamelen, blijkbaar ontwikkelen ze dan pas historisch besef. Op alle ruilbeurzen zie ik dan ook vooral mannelijke veertigplussers rondlopen. Trouwens, ook veel sporters beseffen pas laat dat ze uniek materiaal in hun bezit hadden: tijdens hun carrière geven ze alles weg, waardoor ze later aan hun (klein)kinderen niet meer kunnen laten zien wat ze hebben gepresteerd.

De laatste jaren doen zich nog twee opvallende ontwikkelingen voor. De interesse van spullen van voor WO II neemt af, om de doodeenvoudige reden dat

veel mensen daar geen herinnering (meer) aan hebben. Ook richten nieuwe verzamelaars zich slechts op een klein facet, ze sparen alle boeken van Feyenoord, of alleen wielertuigen uit de Tour de France. Er zijn nog maar weinig mensen met een brede collectie die meerdere sporten of attributen omvat. Gelukkig heeft mijn oudste zoon dezelfde interesse als ik, maar hoe gaat dat bij die andere unieke collecties? Het zou doodzonde zijn wanneer bijvoorbeeld de collectie Treurniet (OS 1928) uit elkaar zou vallen.

Wat betreft de sportbeurzen: wanneer ik ermee zou stoppen, zou ik niet weten wie mijn opvolger zou moeten of willen worden. Mijn zoon in ieder geval niet, want die heeft al een goede baan. Het is goed mogelijk dat internet in plaats van de sportbeurs komt, de huidige generatie verzamelaars groeit er immers mee op en weet niet beter.”

Positieve uitsmijter

Hulleman ziet toch ook een aantal positieve ontwikkelingen. De verkiezing van het sportboek van het jaar is er daar een van. Ook de intentie van de huidige regering om (meer) grote sportevenementen naar Nederland te halen, kan op zijn instemming rekenen. Verder staat hij achter het streven om Nederland, aan de hand van een topsportmodel (zoals in Australië), in de top tien van de wereld te krijgen. Cruciaal voor beide plannen is wel het verwerven van voldoende steun onder de bevolking en het bedrijfsleven, en het ontwikkelen van meer respect en verering voor (oud)topsporters. Dat moet voor 2028 toch te realiseren zijn.